

LUNDS
UNIVERSITET
Sociologiska institutionen

Brand är alltid allvarligt och kan få katastrofala följder för individer och verksamhet. Du måste därför ha grundläggande kunskap om brand och utrymning och ett larm måste alltid tas på största allvar.

VARNA omgivningen om att brand har utbrutit. Använd larmknapp för att utlösa brand- och utrymningslarm.

RÄDDA och hjälp alla personer som är i omedelbar fara och utrym lokalen. Stäng, om möjligt, dörrar och fönster för att minska spridning av brand och rök. Vid brand stiger rök varför det är lättare att se och andas nere vid golvet. Kryp därför ut ur ett brinnande eller rökfyllt rum.

LARMA räddningstjänsten via SOS Alarm på telefonnummer 112 eller 0-112 om Du använder interntelefon.

SLÄCK branden om Du bedömer att Du klarar av det utan att ta onödiga risker. Brandsläckare, brandposter och brandfilter finns utplacerade på strategiska platser som anges på **Utrymningsplanen**.

UTRYM byggnaden via de utrymningsvägar som framgår av **Utrymningsplanen** och skyltar med vägledande markeringar. Välj rökfri väg och utrym via trapphus - hiss får aldrig användas. Hjälp varandra och speciellt personer med funktionshinder. Ett lugnt uppträdande kan rädda liv i en katastrofsituation.

Utrymningsvägarna skall alltid hållas fria. För att förhindra spridning av rök och brand är utrymningsvägarna försedda med branddörrar som stängs vid larm. Branddörrar får aldrig fixeras i uppställt läge.

BEGE DIG TILL ÅTERSAMLINGSPLATSEN och stanna kvar där och avvakta information från ansvarig eller brandbefäl. Rapportera omedelbart om någon saknas eller kommit till skada. Byggnadens återsamlingsplats framgår av **Utrymningsplanen** och platsen är markerad med en skylt. Återvänd inte in i byggnaden förrän tillstånd ges.

VIKTIGA SKYLTLAR

larmknapp

brandsläckare och brandpost

utrymningsvägar

utrymningsplan

återsamlingsplats

Kunskap räddar liv, egendom och verksamhet. Studera därför byggnadens skyltar med Utrymningsplaner och förvissa dig om att du känner till placering av brandsläckare samt utrymningsvägar och återsamlingsplatser.

B randsläckare och systematiskt brandskyddsarbete

Brandsläckare

Olika typer av brandsläckare är lämpliga för släckning av brand i olika material. I lokaler placeras därför lämpliga brandsläckare på strategiska platser. Brandsläckares placering markeras med en skylt samt anges på **Utrymningsplanen**. En större handbrandsläckare (5-10 kg) töms på 20-30 sekunder och har en kastlängd på 3-4 m. Därför är det viktigt att veta hur den skall användas för att effektivt kunna utnyttjas vid släckningsarbetet.

Använd brandsläckaren så här:

- bär brandsläckaren i det nedre handtaget och lossa säkringen genom att dra ringen rakt ut
- böj dig ner och ställ dig så nära branden som möjligt
- håll ett stadigt grepp om munstycket och rikta det mot brandhärden
- utlös brandsläckaren genom att pressa ner det övre handtaget

<p>Pulversläckare</p> <p>Pulversläckare släcker de flesta typer av bränder och har hög släckeffektivitet. Nackdelen är att pulver är svårsanerat och smutsar ner – men det gör en brand också! Man undviker därför att använda pulversläckare i rum med känslig utrustning. Pulvret leder inte elektrisk ström vilket medför att man kan släcka bränder i elektrisk apparatur.</p>		<p>Kolsyresläckare (koldioxidsläckare)</p> <p>Innehåller gasen koldioxid som släcker eld snabbt och "rent" men släcker däremot glöd dåligt. Vid släckning med koldioxid kan branden flamma upp igen om koldioxiden försvunnit innan det släckta föremålet har hunnit svalna tillräckligt. Koldioxid leder inte elektrisk ström och används därför vid brand i elektrisk utrustning. Koldioxiden är mycket kall och skall därför inte användas för släckning av brand i kläder.</p>	
<p>Skumsläckare</p> <p>Skumsläckare släcker effektivt brand i fibrösa material (ex. trä, papper och textil) och brinnande vätskor. Skummet lägger sig tätt över brandhärden och släcker och kyler brandhärden. Skummet ligger sedan kvar som skydd mot återantändning.</p> <p>Liksom vatten är skum elektriskt ledande och det är därför olämpligt att släcka brinnande elektriska apparater med skum eller vatten.</p>		<p>Vattensläckare</p> <p>Används vid brand i fibrösa material. Vatten har dålig släckeffekt mot bränder i petroleumprodukter eftersom dessa vätskor flyter på vatten. Vatten leder elektrisk ström och det är därför olämpligt att släcka bränder i elektrisk utrustning med vatten.</p> <p>Det kan vara livsfarligt att försöka släcka heta oljor med vatten. När vattnet når den heta oljan förångas det explosionsartat vilket resulterar i en våldsamt reaktion där brinnande olja kastas åt alla håll.</p> <p>Vattensläckare ersätts framöver med skum- eller pulversläckare.</p>	

Not. Konsumentverket rekommenderar: hem/villa: 9 kg skum- eller 6 kg pulversläckare och för bil/båt/husvagn: 2 kg pulversläckare.

Systematiskt Brandskyddsarbete (SBA)

Sociologiska institutionen bedriver¹ fortlöpande Systematiskt Brandskyddsarbete för att organisera, utbilda i, dokumentera och kontrollera brandskyddet. Ett led i SBA, som alla märker av, är regelbundna utrymningsövningar som utvärderas tillsammans med Räddningstjänsten. Har du frågor, förslag till förbättringar eller vill du påpeka brister i brandskyddet? Tag då kontakt med prefekt eller skyddsombud.

¹enligt "Lag om skydd mot olyckor", SFS2003:778 införd 1 januari 2004.